

KAKO NE ODUSTATI OD MOTIVACIJE

Ove školske godine, 1998/99, izašla je nova knjiga, točnije novi udžbenik engleskoga jezika za prvi razred gimnazije, IN FRAME 1 (šesta godina učenja), autora Doolan-Hindlaugh-Spaleta, a u izdanju Školske knjige u Zagrebu.

Cilj ovoga članka nije dati opširnu recenziju novoga udžbenika, iako je u nekim manjim dijelovima to nemoguće izbjeći, već predložiti "mikropauzu" unutar jedne nastavne cjeline.

S obzirom na zastarjelost prijašnjih udžbenika za spomenuti srednjoškolski program, ovaj smo novi i suvremeni udžbenik dugo iščekivali. Sve to vrijeme morali smo se koristiti raznoraznim stranim udžbenicima koji, iako zavidno kvalitetni i luksuzno opremljeni, u nekim sadržajima nisu bili primjereni za naše učenike. Naglasit ću samo neke dijelove, npr.: kulturne, društvene i geografske posebnosti zemalja engleskoga govornog područja, gradivo koje bi usporedbom i raznim zadacima navodilo učenike na razmišljanje o različitostima i sličnostima Hrvatske i zemalja engleskoga govornog područja, itd.

Na stručnom seminaru za srednjoškolske nastavnike engleskoga jezika u Tučepima, 2. i 3. rujna 1998, kontaktirao sam s mnogim kolegama i došao do zaključka da je situacija s literaturom zamršena i teška. Svaki se nastavnik, ovisno o svom radnom iskustvu i vrsti programa, koristi drugačijim udžbenicima i mnogim svojim kreativnim idejama u osmišljavanju nastavnoga sata. Naravno da smo, upoznavši se s aktivnostima i radionicama seminara, svi radoznalo iščekivali onu o novim školskim udžbenicima. Većina je, moram priznati, bila skeptična kada nam je prikazan udžbenik IN FRAME, jer već niz godina uporno i bezuspješno izlazi iz tiska. Moj prvi dojam o knjizi, prelistavajući je na samome mjestu, bio je sljedeći: udžbenik je luksuzno opremljen, izrađen od visokokvalitetnog papira i po svom obliku i rasporedu tekstova podsjeća na časopis za mlade, što je po svoj prilici i bila namjera izdavača. Na prvi pogled kratki tekstovi i mnogo praznog prostora, koji je prekriven s toliko mnogo različitih boja, činili su se teško razumljivima čitatelju, tj. učeniku i nastavniku.

Jedan od autora, gospodin Stephen Hindlaugh, govorio je o udžbeniku i na konkretnom primjeru (Unit 4, *The Future*) prikazao jedan od mogućih pristupa korištenja knjigom i obrade nastavnih jedinica. Naglasio je da udžbenik pruža veliku slobodu nastavniku u oblicima obrade jedinica, a time i mogućnost korištenja, tj. dodavanja svojih zadataka i ideja.

Moj se skepticizam, kada sam obradio prvu nastavnu jedinicu, nije samo smanjio, već je u potpunosti nestao. Obradeni su tekstovi i zadaci pružili obilje kreativnih aktivnosti u kojima je, uz receptivnu dio, mnogo naglašeniji produktivan dio učeničkog služenja jezikom. Naoko kratki tekstovi, predložena pitanja i vokabular koji je prilagođen interesu učenika, čine komunikaciju između učenika (namjerno naglašavam najprije učenike) i nastavnika intenzivnijom i mnogo kvalitetnijom. Početak koji mnogo obećava jer i sati prolaze uz intenzivan angažman učenika, pa se nadam da ni dobrih rezultata neće nedostajati.

Positivno djelovanje udžbenika pokazat ću i na sljedećem primjeru. Naime, pri obradi 2. jedinice, *Relationships*, koja uz komparaciju pridjeva i imperativ, uvodi i frazne glagole (verb + preposition), došao sam na ideju kako adekvatnom pjesmom približiti tvorbu i korištenje takvih glagola u svakodnevnom jeziku. Vjerujem da će i kolegama koji budu čitali ovaj članak prijedlog uvelike pomoći.

Djeca te dobi doživljavaju mnoge fizičke i psihičke promjene (pubertet i sve ono što on nosi, komunikacijske promjene u odnosima s roditeljima, braćom i prijateljima, svakodnevn

promjene u pogledima na svijet oko sebe, itd.), pa su i zaokupljeni sličnim temama i situacijama. U jednom dijelu lekcije govori se o tome što roditelji nikada neće tražiti od svoje djece i daju se savjeti koji govore kako bi se djeca trebala nositi s teškim situacijama, npr. roditelj kaže svom djetetu: *I like your boyfriend's tattoos and the ring in his nose. Why don't you do something similar?* ili *Don't upset yourself about small things* (Doolan-Hindlaugh-Špaleta, 1998:13). Ideja ove aktivnosti je kako pomoći roditeljima kada su tužni i kada se čini da imaju nekakav težak problem pa stoga i bezizlaznu situaciju. Svakako da takve situacije privlače djecu toga uzrasta, jer, budući da vole naglašavati stupanj svoje samosvjesnosti i ozbiljnosti, razvijaju i svoj osjećaj odgovornosti.

Na početku se mogu obraditi neke fraze i riječi koje mogu pomoći u uvodu kada se otvara kratka diskusija o gore spomenutoj temi, npr.:

to despair	left alone	bleak	long for sth
feel desperate	calm	to be gloomy	dream of sth
hopeless	an introvert person	excluded from sth	thoughtful
to lose hope	to be blue	yearn for sth	

Pitanja u spomenutoj diskusiji mogu biti ovakva:

- *Have you ever seen your parents in their blue period?*
- *Do they look desperate and hopeless?*
- *What do they do when in the mood like that?*
- *What reasons could have made them feel like that?*
- *Some people say that a child cannot be of any help in those situations. What is your opinion? How would you help your parents?*

Nakon ovoga dijela predlažem pjesmu koja govori o sličnoj situaciji, a usput ima vrlo mnogo primjera fraznih glagola (verb + preposition), te imperativa u niječnom obliku. Autor pjesme je Peter Gabriel, a izvodi je u duetu s Kate Bush. Pjesma je poput razgovora između dvoje supružnika ili dvoje zaljubljenih, u kojemu jedno ima ulogu "gubitnika" (P. Gabriel), a drugo tješitelja (K. Bush). Ovdje se može postaviti zadatak u kojemu će učenici, dok budu slušali, ispravljati pogrešno upisane riječi. Da bi se usredotočili na samu poruku pjesme, predlažem izmjenu dvadesetak različitih vrsta riječi i riječi koje su učenicima poznate i jednostavne, npr.: *stood*, umjesto *grew*, *down*, umjesto *up*, *bad*, umjesto *good*, *something*, umjesto *anything* itd. Takva je vrsta aktivnosti, zapravo, mali diktat u kojemu se pjevajući diktiraju samo neke riječi. O takvom, modernijem pristupu diktatu i načinima na koje se može prakticirati, govore Paul Davis i Mario Rinvoluceri u uvodu i konkretnim zadacima svoje knjige DICTATION. Sličan prijedlog daju i Penny Ur i Andrew Wright: *Variation 4: Give out a complete text in which some of the words are wrong. The students listen and correct the text* (P. Ur, A. Wright, 1992:78).

U nastavku se mogu pročitati izvorni stihovi pjesme, a prijedlog mogućih izmjena riječi daje se u prilogu.

Don't give up by Peter Gabriel

In this proud land we grew up strong
 We were wanted all along
 I was taught to fight, taught to win
 I never thought I could fail

No fight left or so it seems
 I am a man whose dreams have all deserted

I've changed my face, I've changed my name
But no one wants you when you lose

Don't give up
'cos you have friends
Don't give up
You're not beaten yet
Don't give up
I know you can make it good

Though I saw it all around
Never thought that I could be affected
Thought that we'd be the last to go
It is so strange the way things turn

Drove the night toward my home
The place that I was born, on the lakeside
As daylight broke, I saw the earth
The trees had burned down to the ground

Don't give up
You still have us
Don't give up
We don't need much of anything
Don't give up
'cause somewhere there's a place
Where we belong

Rest your head
You worry too much
It's gonna be alright
When times get rough
You can fall back on us
Don't give up
Please don't give up

'got to walk out of here
I can't take it anymore
Gonna stand on that bridge
Keep my eyes down below
Whatever may come
And whatever may go
That river's flowing
That river's flowing

Moved on to another town
Tried hard to settle down
For every job, so many men
So many men no-one needs

Don't give up
 'cause you have friends
 Don't give up
 You're not the only one
 Don't give up
 No reason to be ashamed
 Don't give up
 You still have us
 Don't give up now
 We're proud of who you are
 Don't give up
 You know it's never been easy
 Don't give up
 'cause somewhere there's a place
 There's a place where we belong

Najbolje je poslušati pjesmu dva puta kako bi učenici mogli što bolje riješiti zadatak, a onda, nakon slušanja, provjeriti koliko su bili uspješni. Nove se riječi ne trebaju ispisivati na ploči već je dovoljno kratko ih prokomentirati i uputiti učenike, ako postoji pokoja riječ koju ne razumiju, da ju ispišu kod kuće konzultirajući rječnik. Naš je prijedlog da se takve riječi ispišu na listu papira na kojem će biti i svi ostali spomenuti zadaci, te navedena pjesma.

Sada je najbolje, prije zadatka traženja fraznih glagola, kratko analizirati i prokomentirati pjesmu. Mislim da bi sljedeća pitanja mogla mnogo pomoći učenicima u shvaćanju poruke pjesme:

- *What could the singers' relationship be?*
- *Who is desperate and who is a consoler?*
- *What happened to the man?*
- *How does she try to console the man? What are her exact words?*
- *What do words bridge and river stand for?*
- *In line 5, there is a word fight. What is the meaning of it?*
- *In lines 21/22, the author says, ... the trees had burned down to the ground. What kind of fire did he see?*

Nakon obrade ovoga dijela traže se svi primjeri fraznih glagola (verb + prep.) koji se usput mogu prevesti. Koliko se pjesma dojmila učenika i koliko su razmišljali o ovakvoj temi, najlakše je saznati iz zadanoga domaćeg uratka. To može biti pisanje sastavka od 50-ak riječi, na listu papira, s naslovom *My gloomy days*.

Rad na ovakvu zadatku dodatno se može olakšati i približiti učenicima, npr. na listu papira na kojem će biti zadaci i pjesma, mogu se dodati i neke sličice ili ilustracije vezane uz ovakvu temu, a koje se mogu pronaći u svakom časopisu; kompjutorom se mogu istaknuti određeni dijelovi teksta ili označiti brojevi stihova radi lakšeg i bržeg snalaženja u pjesmi. Ovdje nudimo svoj prijedlog izgleda cjelokupnog zadatka koji je rađen u Microsoft Word programu.

...when times get rough! ...when times get rough!

1. Everyone of us, in this big and round world, sometimes has his/her own hard times. We lose hope, despair, feel desperate, and in those moments we dream of *unknown sides of the Universe*, trying to find a place where we could live happily and contentedly. Think of the following questions and try to give your answers.

- Have you ever seen your parents in their "blue" period?
- Do they look desperate and hopeless?
- What do they do when in the mood like that? (work, sit, wait for something to happen, looking nervous, command you, do the crosswords, yell at you, sing...)
- What could be the reasons that made them feel like that?
- Some people say that a child cannot be of any help in these situations. What is your opinion? How would you help your parents?

2. You are going to listen to a song in which some of the words are wrong. Listen carefully and correct them. (20 mistakes)

"Don't give up" by Peter Gabriel

In this proud land we stood up strong
We were wanted all along
I was taught to fight, taught to beam
I never thought I could fail

No fight left or so it seems 5
I am a man whose dreams have all deserted
I've changed my face, I've changed my name
But no one wants you when you lose

Don't give down 10
'cos you have friends
Don't give up
You're not beaten yet
Don't give up
I know you can make it bad

Though I saw it all around 15
Never thought that I could be affected
Think that we'd be the last to go
It is so strange the way things turn

Drove the night toward my house 20
The place that I was born, on the lakeside
As daylight broke, I saw the earth
The trees had burned down to the ground

Don't give up 25
You still have you
Don't give up
We don't need much of something
Don't give up
'cause somewhere there's a place
where we belong

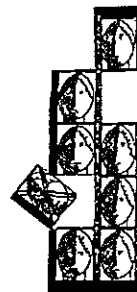
Rest your arm 30
You worry too much
It's gonna be O.K.
When times get rough
You can fall back on us
Don't give up
Please don't give up

'got to walk out of here 35
I can't take it anymore
Gonna stand with that bridge
Keep my eyes down below
Whatever may come
And whatever may go
That river's flowing 3x 40

Moved on to another village 45
Tried hard to settle down
For every job, so many women
So many men no-one needs

Don't give up 50
'cause you have friends
Don't give up
You're not the only three
Don't give up
No reason to be ashamed
Don't give up 55

You still have us 60
Don't give up yesterday
We're proud of who you are
Don't give up
You know it's never been hard
Don't give up
'cause somewhere there's a place
there's a place where we belong

Glossary

- all along - cijelo vrijeme
- fail - ne uspjjeti, propasti
- to be affected by something - biti pogođen nečim
- though - iako
- fall back on/upon - skloniti se, osloniti se
- to be ashamed of sth - sramiti se, stidjeti se

3. Comprehension check

- What could the singers' relationship be?
- Who is desperate and who is a consoler?
- What happened to the man?
- How does she try to console the man? What are her exact words?
- What do *bridge* and *river* stand for/symbols for what?
- In line 5, there is a word *fight*. What is the meaning of it?
- In line 21/22, the author says, *...the trees had burned down to the ground*. What kind of fire did he see?

4. There are many of verb + preposition examples in the song (glagol + prijedlog, npr. give up). Find and translate them.

5. Write a short composition on a sheet of paper. The title is: *My gloomy days*. (approx. 50 words)

Vjerujem da će ovakav zadatak "osvježiti" nastavnike, a što je još važnije, i učenike dodatno motivirati. Motivacije, i jednima i drugima, nikada dosta.

LITERATURA

Davis, Paul (1997). *Dictation: new methods, new possibilities*. Cambridge.

Doolan-Hindlaugh-Špaleta (1998). *In Frame 1: udžbenik engleskog jezika za 1. razred gimnazije*. Zagreb.

Gabriel, Peter (1986) *So*. Jugoton, CACHAR 9183, Zagreb.

Ur, Penny (1998). *Five-minute Activities: a resource book of short activities*. Cambridge.